

Брудні гроші : кримінальні історії : збірка оповідань

Марк Корда

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

© Видавництво «Богдан». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Історія перша Давні інстинкти

1

Цього пізнього недільного вечора Боб примостився на траві поряд з мостом на околиці міста, дожовуючи сандвіч із шинкою, сиром і листям салату, куплений кілька годин тому в лавчині Товстого Джека.

Бобові недавно минуло сорок п'ять; скроні хтозна-коли посивіли, чоло вкрилося глибокими зморшками, а шкіра обличчя, колись м'яка й доглянута, обвітрилася та загрубіла.

Боб мав на зріст метр сімдесят, важив близько шістдесяти кілограмів, був здоровим, активним чоловіком, хоча через бридкий, жахливий вибрик долі опинився, як-то кажуть, за бортом життя.

Тепер він здобував свій убогий заробіток жебранням, промишляв переважно у центральному парку, на залізничному й автобусному вокзалах, збираючи скромні подачки від добросердних городян.

Гарні, тонкі риси обличчя різко контрастували з тим, що дехто називав «упаковкою»: Боб носив давно не прану синю сорочку, пошарпаний коричневий піджак, геть вицвілі, протерті до дірок голубі джинси і стоптані, порепані, брудні чорні черевики.

З іншого краю мосту почувся глухий, наростаючий звук двигуна. Останній перехожий пройшов тут щонайменше хвилин двадцять тому. На міст влетів автомобіль з характерною емблемою на капоті — новенький «мерседес» сріблястого кольору.

У світлі вуличних ліхтарів Боб побачив високого молодика в модному вбранні з білявим хвилястим волоссям. Той швидко вискочив із машини і нервово, злякано роззирнувся на всі боки. Нікого не зауваживши, підбіг до парасюти, вихопив із кишені штанів якийсь предмет і щосили, з розмахом жбурнув його в річку.

Чорт забирай! Бобові здалося... Звісно, цілковитої впевненості не було... Йому здалося, що в руці білявого незнайомця зблиснув сталевим боком і полетів до води пістолет, який за мить стиха хлопнув під мостом. «А може, мені привиділося? — майнула думка. — Може, то щось буденне, побутове, не варте й уваги? Але... Чого ж тоді цей панок такий сполоханий?»

Молодик знову злякано роззирнувся й пірнув у салон «мерседеса». Легко зашелестів добротний німецький двигун, із вихлопної труби шугонув тонкий струмінь диму. Коли машина зрушила з місця, Боб спритно вислизнув із засідки і цупко вчепився поглядом у добре підсвічений задній номерний знак «мерседеса».

Тоді добув із кишені складаний ножичок з керамічним біло-червоним прапорцем Швейцарії, висунув коротке сталеве лезо і видряпав на цегляній стінці мосту, що служила опорою для ліхтаря на високій металевій трубі, номер машини модного блондина. «Пам'ять, — нагадав собі, — не менш примхлива, ніж її величність Доля. Краще підстрахуватися».

Боб виразно розумів, до трепету в тілі відчував, як у ньому оживають, пробуджуються давні інстинкти. А чого дивуватися? Хіба могло бути інакше?

Адже колись, у далекому минулому житті, він служив офіцером поліції в Сан-Франциско.

Наручний годинник показував чверть на одинадцятку.

2

У понеділок Боб подався до залізничного вокзалу, так би мовити, на свою щоденну роботу. Сумлінно провів «на службі» чотири з лишком години, вижебрав жменю монет і кілька зім'ятих купюр, яких мало б вистачити на кілька кухлів пива та скромну закуску.

У пабі «Не гальмує!» було, як завжди, людно й гамірно. Боб привітно кивнув бармену, примостився біля стійки і замовив кухоль

світлого пива. Він розраховував погортати свіжий номер місцевої газети «Морнінг стар», яка майже щодня подавала актуальну кримінальну хроніку.

Міркував просто: якщо підозра щодо білявого молодика має підстави, газета опублікує репортаж про злочин, учинений з використанням вогнепальної зброї. І сподівався: нехай не прямо, а завдяки тим чи іншим дрібницям, деталям із повідомлень поліції чи матеріалів журналістського розслідування вдасться знайти зв'язок із вечірнім випадком.

Цього разу «Морнінг стар» не подавала нічого, що можна було б приточити до минулої пригоди. «Невже я помилився? — розчаровано думав Боб. — Невже?» Але наступного дня, у вівторок, прийшовши до пабу, прогорнув сторінки газети і зауважив крикливий заголовок, набраний великим шрифтом: «Постріл у скроню: жахлива смерть молодій акторки».

У статті за підписом репортера Джона Кейна йшлося про вбивство актриси театру «Олімп» Аліси Белл. В інтерв'ю газеті інспектор поліції Ендрю Мур розповів: «Убивство було скоєно в неділю, ймовірно, близько десятої години вечора. Тіло жертви виявила її подруга в понеділок, адже міс Белл не прийшла до театру і не відповідала на дзвінки».

На запитання газетяра: «Чи знайдено знаряддя вбивства?» інспектор Мур відповів: «Ні, поки що не знайдено». Репортер: «З якої зброї стріляли?» Інспектор: «Із пістолета “Беретта М9”». Репортер: «Чи виявили відбитки пальців убивці?» Інспектор: «Не все відразу. Обстежуємо місце злочину». Репортер: «А якісь інші сліди вбивці?» Інспектор: «Шукаємо».

Зі статті було зрозуміло, що поліція не досягла значних успіхів у розслідуванні вбивства, а лише поволі просувалася в рутинній праці. Проте для Боба такий скупий газетний матеріал був надзвичайно цінним, бо давав поштовх для роздумів і визначав хоч

би якісь напрямки пошуку. Звичайно, якби він наважився запхати свого носа в цю непевну справу.

По-перше, убивство було скоєно з використанням пістолета, тож, можливо, увечері в неділю білявий молодик справді позбувся знаряддя злочину. По-друге, стало відомо, що жертва замаху — актриса Аліса Белл. А це визначало наступні об'єкти вивчення — театр «Олімп» і коло зв'язків загиблої. Звісно, негусто. Але бодай щось.

3

Середа видалась аж надто гарячою, спекотною. Сонце пекло завзято й безжально. Після чотирьох годин жебрання на автобусному вокзалі Боб попрямував на Мейн-стріт до театру «Олімп», де вже більш як пів року працював сторожем його приятель Гаррі.

Торік Боб і Гаррі жебрали поруч у центральному парку, але, як не дивно, попри конкуренцію, не стали ворогами. Буває і таке! Навпаки, відтоді вони тісно зійшлися, заприятелювали, іноді зустрічаючись за кухлем пива або чаркою бренді.

Гаррі сидів у тісній комірчині на першому поверсі театру, слухаючи старенький радіоприймач і ліниво пожевуючи незапалену цигарку. Йому було майже п'ятдесят, він мав кругле червоне обличчя, тоненькі щілинки очей і великий пивний живіт, який жартома називав «балконом».

— Привіт, друже, — бадьоро мовив Боб, неквапно переступивши поріг комірчини.

— Салют, хлопче, — буркнув Гаррі, ледь помітно усміхнувшись лише очима.

— На вулиці пекло — гаряче, душно, нема чим дихнути. А в тебе краса — свіжо та прохолодно.

— Не скавучи марно. Якого дідька приперся? Напевно, застій у бізнесі? Прийшов просити зелених?

— Е, ні. Не вгадав, чоловіче, — засміявся Боб, осідлавши скрипучий облуплений стілець.

— Тоді чого ж? Невже розжився на грошенята? І вирішив поділитися з ближнім?

— Де там. Сам знаєш: гроші нас не люблять. Я хотів помилуватися тобою.

— Так я й повірив.

— Хотів запитати, чи тебе уже взяли в труп? Грати короля Ліра. Чи Дон Кіхота? Чи ще якогось невдаху?

— Ні, хлопче. Дай мені спокій! З мене своїх клопотів досить.

Боб дістав із кишені піджака плоску пляшечку бренді, а Гаррі добув із шухляди канцелярського стола дві скляні чарки. Приятелі залпом випили кілька порцій цілющого напою, після чого Боб відкашлявся й перейшов до головного.

— Я прочитав у газеті про смерть молодой артистки. І зацікавився.

— Так-так, сумна історія. Хороша була дівчина. Мені її шкода.

— Поліцаї дуже трусили?

— Нишпорили, винюхували. Як завжди.

— Тебе допитували?

— Я б сказав — для галочки. Кому потрібен сторож? Їх цікавили наші «вершки» — режисери, актори, музиканти... А тобі воно нащо?

— Просто цікаво. Бодай щось нове у житті.

— Зрозумів... Знаєш, хлопче, я фараонам нічого не сказав. Мені зайвих проблем не треба. Але тобі скажу, бо довіряю.

— Слухаю, друже.

Після короткої паузи Гаррі мовив:

— Якось Аліса, привітавшись зі мною, сказала, що її дідусь працював сторожем, а я чимось подібний на нього. І що вона мене поважає.

— Значить, заслужив.

— Тиждень тому вона розповіла... — Гаррі стишив голос. — Розповіла мені, що скоро вийде заміж. Її обранець хоче розлучитися з дружиною. Цей молодик — багатий, співвласник банку. Січеш?

— Ну й ну!

— Отакої.

— А тепер, друже, послухай мене.

4

Це була нова зачіпка. Тож наступного дня Боб вирушив на пошуки загадкового банкіра й машини марки «мерседес» сріблястого кольору, номер якої у неділю видряпав на стінці мосту, а вчора переписав у пожмаканий вузький блокнот.

«Але чи є зв'язок між ними? — питав себе. — Якщо тобі й поталанить, якщо знайдеш сріблястий “мерс”, якщо навіть зустрінешся з банкіром, — що скажеш йому? В тебе жодного надійного факту. Жодного твердого доказу. Лише туманні здогадки. Тільки мильні бульбашки».

Проте досвід підказував йому, що рішучість й упертість долали, здавалося б, нездоланні перешкоди, що інколи вихід відкривався у начебто цілковитій безвиході, що завжди залишався хоч найменший шанс, жила надія... Одне слово, порожні, безпредметні теревені.

«І все ж — варто ризикнути, спробувати. Іншого виходу нема. Треба його спантеличити, заскочити зненацька, взяти на понт! Чого на світі не буває. Може, вхопить гачок? Заковтне наживку? Як у народі кажуть: під лежачий камінь... І тому подібне».

Втішало лишень те, що ці дивні пошуки, майже наосліп, доводилося робити в невеликому місті. «Почни з автомобільних стоянок біля банків, — сказав собі Боб. — Матимеш дві зачіпки разом. Ти ж не в Сан-Франциско, не у Лос-Анджелесі. Масштаб посильний!»

Розпочав із банків у центральній частині міста, проте потрібної машини не знайшов. Потупцював коло них кілька годин з надією, що банкір таки під'їде, але марно. І лише у п'ятницю, рано-вранці угледів сріблястий «мерседес», що красувався біля будівлі банку на Парк-стріт, на східній околиці міста.

Швейцар спочатку ламався, впирався, але коли отримав кілька зелених купюр, без заминки назвав ім'я власника машини. За його словами, містер Паттон був одним зі співвласників банку і завжди чемно, приязно вітався з усіма працівниками, без різниці, не мінаючи жодного, навіть найменшого, найскромнішого.

— Золотий чоловік, — відказав Боб із легкою іронією, яку його візаві, очевидно, не вловив. — Ледь не святий.

— Така-от добра вдача! Ага, велика рідкість! — запально продовжував панегірик балакучий швейцар.

Після опівдня з банку вийшов високий молодик у дорогому сірому костюмі, бездоганній голубій сорочці й модній темно-синій краватці. Біляве волосся було охайно підстрижене, очі випромінювали спокій і безтурботність, а вся його постава, манера триматися свідчили про неабияку самовпевненість, самовдоволеність.

Красунчик-банкір швидким кроком підступив до сріблястого «мерседеса», а тоді здивовано скинув догори брови і втупився холодним поглядом в обідранця, який нахабно тупцював біля його машини. Молодик невдоволено скривився і процідив крізь зуби:

— Чого тобі?

— Поговорити з вами, — відповів Боб.

— Нема про що говорити. Іди звідси, доки я не викликав поліції.

— Я хотів запитати вас про...

— Відійди від мене! Зараз же!

— Я веду мову про Алісу Белл. Ви ж знали її?

Молодик ураз обм'якнув. Змівся в обличчі. Здоровий рум'янець зійшов. На чолі зблиснули краплини поту. Чоловік злякано зіщулювся, розгублено зиркнув довкола, гарячково шукаючи правильне рішення.

— Я не можу взяти тебе в машину біля банку, — мовив після короткої паузи. — Повно цікавих очей. Ти ж розумієш? Чекай тут на сусідній вулиці, біля кафе «Магнолія». Йди туди.

«Мерседес» тихо рушив з місця, залишив стоянку і виїхав на широку, запруджену машинами дорогу.

Боб удоволено хмикнув і неквапно посунув до сусідньої вулиці. А де ж та «Магнолія»? Де?

5

Боб підсів у сріблястий «мерседес» неподалік кафе. Вуличка була бічна, спокійна.

— То що ти плів про якусь Алісу? — пробурчав молодик.

— Я запитував, чи ви знали Алісу Белл?

— З чого ти взяв, що я її знав? Хто така?

— Актриса театру «Олімп». Молода, гарна.

— Це не та, про яку писали газети? Яку вбили?

— Саме так.

— Ні, я її не знав. Ніколи й не бачив.

— А якщо я вкажу свідка, який підтвердить, що ви обіцяли взяти з Алісою шлюб...

— Це наклеп! Нісенітниця!

— А якщо хтось заприсягнеться, що бачив вас у недільний вечір на мосту, коли ви жбурляли у річку...

— Це повна дурня!

— А якщо вся ця «повна дурня» дійде до вух вашої дружини, до редакції газети «Морнінг стар» чи до інспектора поліції Мура? Що ви скажете тоді?

— Скажу те саме.

— Але ж газетярі й поліція копатимуть глибоко. Ризик великий. Хто знає, що вони накопають.

Боб бачив, як молодик стрімко закипав, як кров бухкала йому в голову, як того охоплювала несамовита лють.

— Скільки ти хочеш? — нарешті просичав білявий. — Кажи! Я не маю до тієї Аліси жодного стосунку, але будь-який галас, навіть найменша підозра... Сотні баксів досить?

Боб скоса дивився на банкіра, насмішковано зіщуливши очі. Мовчання було виразнішим за слова.

— Двісті? Триста? П'ятсот? — завзято торгувався банкір, немов бідна перекупка на базарі.

Боб злегка кивнув головою:

— Гаразд, давайте.

Молодик дістав із кишені піджака гаманець із крокодилячої шкіри, що коштував, напевно, більше, ніж запропоноване відкупне.

Боб узяв п'ять хрустких купюр по сто доларів кожна і недбало запхав у задню кишеню джинсів.

— Але це лише завдаток.

— Що-о?! — обурено випалив молодик.

— Завдаток, містере Паттон. Я вимагаю десять тисяч доларів.

— Як так? Це справжній шантаж! Кримінальна справа! Десять тисяч... Ти з глузду з'їхав! Це неможливо!

— Так, десять кусків. За мінусом п'яти сотень. Причому вже сьогодні. У крайньому випадку — завтра. Інакше — нарікайте на себе.

— Де я візьму такі гроші? — молодик затрясся в істеричі. — Ще й так скоро. Ти маєш клепку в голові?

— Як хочете, містере Паттон. Лише нагадаю: я почну з вашої дружини, потім зателефоную репортерів Кейну, а насамкінець — інспекторові Муру.

— Годі! Чуєш мене? — прокричав молодик, ледве стримуючись, щоб не кинути з кулаками на супротивника. — Годі!.. Я згоден.

— Мені прийти до вашого офісу? — в'їдливо буркнув Боб. — Чи, може, до вас додому? Як вам зручніше, сер?

— Приходь до того мосту, про який ти торочив. Знайдеш, не заблукаєш?

— Коли?

— Сьогодні опівночі.

— Гаразд.

Тільки-но сріблястий «мерседес» зникнув за поворотом, Боб запахав руку в кишеню піджака.

Там лежав новенький диктофон фірми «Соні». Гаррі позичив його в театрі за пляшку бренді.

Диктофон не підвів.

6

За десять хвилин до опівночі Боб стояв на призначеному місці. Легка прохолода бадьорила тіло. Вуличні ліхтарі кидали на міст розсіяне проміння.

...

Далі — у повній книжці «Брудні гроші : кримінальні історії : збірка оповідань».
nashaknyga.com.ua